

VIII. MITJANS DE PRODUCCIÓ AGRÀRIA

2. COMERCIALIZACIÓ DE LLAVORS, PLANTES HORTÍCOLES, PLANÇONS DE FRUITERS I VINYA

En l'actualitat, aspectes tan importants dels cultius com la productivitat, la resistència a plagues i a malalties, unes certes qualitats organolèptiques i determinades característiques que puguen afavorir la comercialització, moltes vegades, depenen més dels mitjans de producció vius utilitzats (plançons i patrons de fruiters o de plantes hortícoles, llavors, etc.) que de les labors i els tractaments que puguen realitzar-se durant la fase de cultiu.

Per això, a més de tindre en compte els seus costos i els seus resultats monetaris en els comptes econòmics de l'agricultura, és convenient analitzar les variacions quantitatives i qualitatives produïdes en el material genètic utilitzat en el sector agrari valencià l'any 2021.

2.1. Plançons de cítrics

Al llarg de la campanya de comercialització 2020/2021 es van produir en els vivers situats en la Comunitat Valenciana 3.386.410 plançons, aquesta producció va ser de 272.629 unitats inferior a la de la campanya anterior, la qual cosa representa una disminució del 7,5% respecte 2020.

Les dades queden recollits en el quadre 8.9 i en el gràfic 8.8. Analitzant els mateixos s'observa un comportament dispar entre les diferents tipologies de classificació dels cítrics. Així doncs, s'observa que l'augment més significatiu quant al nombre de plantes va tindre lloc en el grup dels mandariners híbrids que van tindre un augment de 110.745 plançons aconseguint els 520.397 plançons, amb un increment del 27,1%. D'altra banda, el descens més important, quant al nombre de plantes, va anar en els tarongers amb una disminució de 445.913 exemplars, que en percentatge va significar un decreixement del 22,0% respecte a l'any anterior.

Cal destacar el fort increment, en termes relatius, de la comercialització de plançons de satsumers amb un augment del 72,0% respecte de la campanya anterior, destacant la producció de Owari.

La producció de patrons en la campanya 2020/2021, pot veure's en el quadre 8.10 i en el gràfic 8.9. Cal destacar que el conjunt de patrons comercialitzats va presentar una disminució del 7,4% respecte 2020.

De tots patrons va destacar el *Citrangle Carrizo* que continua sent el més venut amb 1.321.514 unitats, 39,0% del total, amb un augment del 1,2% respecte la campanya anterior, seguit de *Citrus macrophylla* amb una producció de 723.062 unitats amb una disminució de 31,7%.

A més, també és interessant considerar les diferents combinacions entre patrons i varietats comercials que s'ofereixen en el quadre 8.11. Per a la campanya 2020/2021 destacaren les combinacions del patró *Citrangle Carrizo* amb diferents varietats de les diferents espècies de cítrics, en total 1.321.514 unitats de les 3.386.410 unitats totals. En el cas dels tarongers, els 859.269 exemplars (el 54,0%) es van empeltar sobre *Citrangle Carrizo*, sobretot de les varietats Navelina, Lane batega, V delta i V. Mindknight que van superar los 530.858 exemplars entre les quatre. La combinació de tarongers amb *Citrus macrophylla* es va situar en 149.705 unitats, que representen el 9,48% dels plançons de tarongers.

La combinació del *Citrangle Canyonis* amb clementins també va ser important, aconseguint els 197.352 exemplars, sobretot de *Clemenules* i *Oronules*, amb 85.471 i 30.129 exemplars respectivament. Amb *Citrus macrophylla* es van combinar 50.864 unitats de clementins, destacant fonamentalment *Oronules* i *Clemenules*.

Per als mandariners híbrids C-35 va ser el patró més utilitzat amb 98.317 unitats destacant en les varietats Learni i Nova. En segon lloc, es va situar F.A.5 amb 90.913 unitats usat preferentment amb les varietats Tang-Gold i Nadorcott.

Per al os satsumers el *Citrange Carrizo* va ser utilitzat com a patró en el 81,3% dels casos, amb 59.302 exemplars, dels quals 48.659 es van combinar amb Owari i 7.726 amb Okitsu.

En llimeres i limeros, és el *Citrus macrophylla* el que destaca per les seues qualitats, així doncs, la seua producció va ascendir a 397.342 exemplars ocupant el primer lloc en aquesta espècie, amb el 62,17% del total de patrons. Es va usar majoritàriament va ser sobre Fi (191.746 unitats) i Verna (102.965 unitats). També esmentar l'ús del *Citrange Canyís* amb 65.000 exemplars, de llimeres destacant principalment Eureka amb 58.800 unitats.

2.2. Plançons de fruiters no cítrics

Els vivers de fruiters de la Comunitat Valenciana en 2021 van produir un nombre de plançons de fruiters de 5.559.331, que va suposar una disminució del 2,0% respecte 2020. Com pot observar-se en el quadre 8.12 i en el gràfic 8.10, el repartiment territorial d'aquesta xifra va ser molt desigual, perquè el 63,5% va correspondre a la producció de la província de València, el 16,5% a la de Castelló i el 20,0% a la d'Alacant.

Dels prop de 5,56 milions de plançons produïts en la Comunitat Valenciana el 52,33% correspongué a la producció d'ametlers amb 2.909.201 unitats, 456.362 unitats a caqui (8,21%) i 418.435 unitats a oliveres (7,53%).

En el cas de l'ametler esta xifra suposa una continuïtat en la creixent demanda que estava experimentant el subsector agrícola per aquesta espècie, tenint en compte la sèrie històrica des de 2010, ja que en 2016 i 2017 va tindre una demanda extraordinària de plançons. El 70,4% corresponien a la varietat a la varietat Avijor i el 6,8% a Guara. La producció de plançons d'ametler es concentrà a la província de València amb el 68,3% a Alacant amb el 26,1% i Castelló 5,6%.

Els plançons de caqui, amb 456.362 exemplars van representar el 8,2% del total de plançons de fruiters. Aquesta producció va suposar una disminució del 4,4% respecte 2020. Aquesta xifra confirma la desacceleració en les plantacions d'aquesta espècie. Les varietats *Rojo Brillant*, amb una producció de més de 330.604 unitats (72,4%) va ser la varietat amb major comercialització. La província amb més producció va ser la de València amb el 78,8% de la producció de plançons de caqui.

Va seguir en importància la producció de plançons d'olivera, amb el 7,5% del total de fruiters no cítrics i 418.435 unitats produïdes, registrant-se una forta disminució del 17,8% respecte 2020. La varietat Arbequina amb una producció de 144.780 unitats va ser la que més va destacar d'entre totes les varietats d'olivera.

Els plançons de pistatxos, amb una producció de 310.966 unitats, van representar el 5,6% de la producció de plançons de fruiters, van representar un augment molt destacable respecte a 2020 (406%) en la qual es van comercialitzar 61.500 plançons. Aquesta xifra indica la demanda creixent del sector en aquest cultiu. La província amb més producció d'aquesta espècie fou Alacant amb un 79,4% de la producció de pistaxers.

Els plançons de nogueres ocuparen el cinqué lloc amb 281.748 unitats van representar el 5,0% dels plançons produïts i van registrar un augment significatiu (26,0%) unitats respecte 2020, xifra que confirma una estabilització a l'alça en la demanda d'aquesta espècie. La producció de bresquilleres va ascendir a 210.399 unitats en 2021 xifra que va suposar un lleuger augment respecte 2020 (176.136 unitats).

Respecte a la distribució territorial del total de plançons de fruiters no cítrics, destaca la província de València amb una producció de 3.532.997 plançons i que van suposar el 63,6% de la producció de la Comunitat Valenciana. Destaca la producció de plançons d'ametler, amb 1.988.037 exemplars (68,3%

del total dels ametlers de la Comunitat Valenciana), caquis amb 359.502 unitats 78,8% i nogueres 206.743 unitats (73,4%).

A Castelló, es van produir 914.374 unitats, la qual cosa representa el 16,45% de la producció de la Comunitat Valenciana i va suposar una disminució del 15,6% respecte 2020. La producció va estar molt centrada en els plançons d'oliveres amb 321.950 unitats, representant el 35,2% de la producció de plançons de la província. Li va seguir en importància la producció de plançons d'ametler amb 163.310 unitats, que van suposar un lleuger descens respecte de 2020, 140.117 unitats. En tercer lloc, la producció de caqui va aconseguir 96.860 unitats que va suposar un 10,6% de la producció de plançons totals de la província.

A Alacant la producció de plançons de fruiters va aconseguir els 1.111.960 exemplars, que va suposar el 20,0% de la producció total de la C. Valenciana. En 2021 la producció de plançons a Alacant va experimentar un augment de la producció del 24,0% respecte 2020. La producció es va centrar especialment en l'ametler amb 757.854 unitats, la qual cosa va representar el 68,2% de plançons de la província, i el 26,0% del total d'ametlers de la Comunitat Valenciana.

Finalment, cal esmentar pel seu fort incremente la producció de plançons de garrofera en la Comunitat Valenciana que van passar de 20.058 unitats en 2020 a 95.320 unitats en 2021.

D'altra banda, en la producció de plançons de fruiters no cítrics, a més de la varietat comercial destinada a la producció dels fruits, cal considerar també l'espècie fruitera i varietat que exerceix de patró. En els vivers de la Comunitat Valenciana es van produir en 2021 un total de 239.146 exemplars de patrons. La producció de patrons comercialitzats sense empeltar va tindre lloc preferentment a València amb el 70,2%, seguida de Castelló (26,0%) i Alacant (3,8%), tal com figura en el quadre 8.13.

Per espècies, en la Comunitat Valenciana va destacar la producció patrons de garrofera amb 74.500 unitats (31,2% del total). El segon grup de patrons sense empeltar va ser el de gènere *Prunus*, amb 62.240 unitats representant el 26,0% de la producció total. El grup de patrons provinents de caqui va obtindre una producció de 40.000 unitats (16,7% del total).

Per a finalitzar l'anàlisi de la producció de plançons fruiters s'incorpora un gràfic 8.15 històric-comparatiu dels principals plançons produïts en la Comunitat Valenciana entre els anys 2012 a 2021 i les espècies: cítrics, caqui, fruiters d'os (albercoc, cirerer, prunera, bresquilla i nectarina), ametler i magraner.

Destaca el repunt de la producció de plançons d'ametler que confirma l'interés per aquest cultiu, una estabilització dels cítrics, però amb tendència a disminuir que també succeeix amb els plançons de caqui i fruiters d'os.

2.3. Material vegetal de vinya

L'obtenció de noves plantes de vinya es realitza a partir dels ceps denominats peus mares. Aquests ceps són de dues classes, les destinades a l'obtenció d'estaques i estaques per a patrons i, d'altra banda, les dedicades a la producció de gemmes de varietats comercials, que s'empeltaran sobre els patrons.

Les superfícies de peus mares de vinya en els vivers de la Comunitat Valenciana en 2021 es detallen en el quadre 8.14 i en el gràfic 8.11. A l'obtenció de patrons es van destinar 1.447 hectàrees, de les quals el 59,0% es van destinar a la producció del patró *110-R* (854,7 ha). Altres patrons que també van tindre una certa rellevància van ser el *140-Ru* (245,7 ha), el *1103-P* (152,6 ha), el *161-49* (64,1 ha) i el *41-B* (73,9 ha).

Per a l'obtenció de gemmes de varietats comercials es van destinar 345,8 hectàrees, que d'entre entre les diferents varietats, destacaren las varietats Ull de llebre, que va ocupar el 22,5% de la superfície, (77,9 hectàrees) i Macabeu que va representar el 13,7% (47,2 hectàrees).

Tal com pot observar-se en el quadre 8.15, les estaquilles de patrons plantades sense empeltar (s'empeltaran després d'arrelar) van aconseguir els 3,3 milions d'unitats produïdes, xifra lleugerament inferior a 2020 en un 0,5%. Van destacar, sobretot, les del 110-R (32,9%) seguides per les del 1103-P i 140-Ru majoritàriament.

La plantació d'estaques ja empeltades (també conegut com a planta-empelte) va ser de 42,8 milions d'unitats, la qual cosa va suposar un descens del 1,1% respecte del 2020, repartides entre les empeltades amb material certificat amb 34,7 milions d'estaques (81,3%), estàndard 7,9 milions d'estaques (18,5%) i material base amb 87.561 unitats, (0,2%).

Entre els empelts certificats van destacar els realitzats amb gemmes certificades de la varietat Garnacha tintorera 6,3 milions de plantes, Ull de llebre 6,3 milions d'unitats i de Airén, 5,3 milions d'unitats. Per als empelts realitzats amb material estàndard les gemmes procedien majoritàriament de les varietats Negre de Pámpana Blanca (1,62 milions d'unitats), Eva (0,8 milions d'unitats), i Garnacha tintorera (0,6 milions d'unitats).

2.4. Plantes hortícoles i llavors

La producció de plantes hortícoles per part dels planteristes registrats en la Comunitat Valenciana en 2021 va aconseguir prop dels 865 milions d'unitats, xifres que figuren detallades per espècies i província de producció en el quadre 8.16. Aquesta xifra total suposa un augment del 8,5% respecte de 2020.

Atesa la producció provincial, Alacant va representar el 74,5% València el 25,3% i Castelló el 4,2%.

A nivell de la Comunitat Valenciana, l'espècie amb major número de planta produït va ser la ceba amb 331,4 milions (38,3% del total), seguida del bròcoli amb 192,5 milions (22,3%), l'encisam amb 62,5 milions de plantes (7,2% sobre el total).

A Alacant la producció de plantes hortícoles va estar centrada en la ceba, bròcoli, encisam i porro. Aquestes quatre espècies, amb més de 486 milions de plantes, van representar el 79,8% de la producció provincial. Aquestes produccions van tindre un augment del 23,2% respecte de 2020. La ceba, per si només, ja va suposar el 36,8% de la producció provincial de plantes hortícoles mentre que el bròcoli i l'encisam representaren cadascuna el 30,0% i el 6,3% respectivament.

Per part seua, a València destaca la producció de planter de ceba que va aconseguir 105,8 milions de plantes venudes el que va suposar el 48,4% de les hortícoles de València. Destaca la posició dominant d'aquesta producció a conseqüència de la tendència al cultiu de ceba amb planter mecanitzat en detriment de la sembra directa. Li segueix la producció de plantes d'encisam amb el 7,3%. Per part seua, la producció de plantes de col de cabdell, amb 15,2 milions d'unitats, va representar el 6,9% del total de la província.

Per a finalitzar, quant a la producció de llavors en la Comunitat Valenciana es van dedicar 678,4 hectàrees de les quals la majoria van ser d'arròs. Així, a la producció de llavors d'arròs es van destinar 665,2 hectàrees íntegrament a València. A més, com pot veure's en el quadre 8.17, també es van produir llavors d'altres espècies, entre les quals destaquen, la ceba, amb 7,4 hectàrees, o pimentó amb 2,5 hectàrees.